

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

[૨૦૨૧] ૬ એસ.સી.આર. ૩૮૬

ઓડિશા રાજ્ય અને અન્ય

વિરુદ્ધ

ઓરિસા ખાનગી ઈજનેરી કોલેજ સંગઠન (ઓ. પી. ઈ. સી. એ.) અને અન્ય

(સિવિલ અપીલ નં. ૨૨૭૪/૨૦૨૧)

૨૯ જૂન, ૨૦૨૧

[ડૉ. ધનંજય વાય. ચંદ્રચુડ, આર. સુભાષ રેડ્ડી અને એસ. રવિન્દ્ર ભટ્ટ,

ન્યાયમૂર્તિઓ]

શિક્ષણ/શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ:

ઓડિશા વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ (પ્રવેશનું નિયમન અને ફી નિર્ધારણ) અધિનિયમ, ૨૦૦૭: કલમ ૩(૧) અને ૩(૨) – વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં પ્રવેશની પદ્ધતિ – હકીકતો પર, કોવિડ ફાટી નીકળવા દરમિયાન, એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. દ્વારા પરિપત્ર બહાર પાડવામાં આવ્યો, જેના દ્વારા પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન મેનેજમેન્ટ/માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (પી.જી.ડી.એમ./એમ.બી.એ.) અભ્યાસક્રમો માટે ખાલી બેઠકો પર પ્રવેશ લેતા વિદ્યાર્થીઓ માટે પાત્રતાના માપદંડોમાં છૂટછાટ આપવામાં આવી – તમામ પ્રવેશ કેન્દ્રીય પ્રવેશ પરીક્ષા પર આધારિત હોવા જોઈએ તેવી વૈધાનિક જરૂરિયાતને બદલે લાયકાતની પરીક્ષામાં ઉમેદવારોએ મેળવેલા ગુણના આધારે પ્રવેશ – ત્યારબાદ, એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. દ્વારા સ્પષ્ટતા પત્ર બહાર પાડવામાં આવ્યો કે તેના દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ પરિપત્ર માત્ર પી.જી.ડી.એમ./એમ.બી.એ. અભ્યાસક્રમોને જ સંબંધિત હતો અને બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બી.ટેક.) અભ્યાસક્રમોને નહીં – રિટ પિટિશનમાં, હાઈકોર્ટે શૈક્ષણિક સંસ્થાઓને લાયકાતની પરીક્ષામાં મેળવેલા ગુણના આધારે બી.ટેક. (એન્જિનિયરિંગ) ડિગ્રી કોર્સ માટે વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવાની મંજૂરી આપી – એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. દ્વારા જારી કરાયેલા પત્રમાં દેખીતી ભૂલ હોવાનું ઠરાવીને, હાઈકોર્ટે પરમાદેશ (મેન્ડમસ) જારી કર્યો કે જે લાલ પી.જી.ડી.એમ./એમ.બી.એ. અભ્યાસક્રમોના વિદ્યાર્થીઓને આપવામાં આવ્યો હતો તે જ લાલ

એન્જિનિયરિંગ ડિગ્રીના વિદ્યાર્થીઓને પણ આપવો જોઈએ – અપીલ પર, ઠરાવ્યું કે: હાઈકોર્ટ દ્વારા રાજ્ય સરકારને લાયકાતની પરીક્ષામાં મેળવેલા ગુણના આધારે બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બી.ટેક.) ડિગ્રી કોર્સમાં વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવાનો આદેશ, જે કલમ ૩(૧)ની શરતોની વિરુદ્ધ હતો – એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. એ સ્પષ્ટપણે નિર્દેશ આપ્યો હતો કે બી.ટેક. અભ્યાસક્રમોને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન મેનેજમેન્ટ/માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (પી.જી.ડી.એમ./એમ.બી.એ.) અભ્યાસક્રમોની સમકક્ષ ગણી શકાય નહીં અને આ બાબતનો નિર્ણય રાજ્ય સરકાર પર છોડ્યો હતો – રાજ્ય સરકાર કલમ ૩(૧)ની જોગવાઈઓનું પાલન કરવા માટે બંધાયેલી હતી – આથી, હાઈકોર્ટ દ્વારા પરમાદેશ (મેન્ડમસ) જારી કરવો તે ન્યાયી ન હતો – હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલો આદેશ રદ કરવામાં આવે છે – જોકે, બી.ટેક. ડિગ્રી કોર્સમાં સીધા પ્રવેશ અને લેટરલ એન્ટ્રી હેઠળ પ્રવેશ મેળવેલા વિદ્યાર્થીઓના પ્રવેશમાં કોઈ ખલેલ પહોંચાડવામાં આવશે નહીં – ભારતનું સંવિધાન – અનુચ્છેદ ૧૪૨.

અપીલનો નિકાલ કરતા, કોર્ટે

ઠરાવ્યું: ૧.૧ ક્વોલિફાઇંગ પરીક્ષામાં મેળવેલા ગુણના આધારે બી.ટેક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવા માટે ફરજિયાત તરીકે કામ કરતી રાજ્ય સરકારને ઉચ્ચ અદાલતનો નિર્દેશ ઓડિશા વ્યાવસાયિક શૈક્ષણિક

સંસ્થાઓ (પ્રવેશ નિયમન અને ફી નિર્ધારણ) અધિનિયમ, ૨૦૦૭ની કલમ ૩ (૧)ની શરતોથી સ્પષ્ટ રીતે વિપરીત છે.આ સંદર્ભમાં જ હાઈકોર્ટના તારીખ ૨૪/૧૨/૨૦૨૦ના અગાઉના આદેશ દ્વારા એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. અને રાજ્ય સરકાર પર એ બાબતનો યોગ્ય નિર્ણય લેવાનું છોડવામાં આવ્યું હતું કે, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન મેનેજમેન્ટ/માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (પી.જી.ડી.એમ./એમ.બી.એ.)ના વિદ્યાર્થીઓને જે લાભ આપવામાં આવ્યો હતો, તે જ લાભ બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બી.ટેક.) ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓને પણ આપી શકાય કે કેમ. એ.આઈ.સી.ટી.ઈ.એ તેના પત્રમાં સ્પષ્ટપણે નિર્દેશ આપ્યો હતો કે બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બી.ટેક.) ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન મેનેજમેન્ટ/માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (પી.જી.ડી.એમ./એમ.બી.એ.) અભ્યાસક્રમોની સમકક્ષ ગણી શકાય નહીં અને તેથી, આ અંગે યોગ્ય નિર્ણય લેવાનું રાજ્ય સરકાર પર છોડવામાં આવ્યું હતું.તે યોગ્ય રીતે રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે રાજ્ય સરકાર દ્વારા ૦૭/૦૧/૨૦૨૧ પર લેવામાં આવેલો વાસ્તવિક નિર્ણય એ. આઈ. સી. ટી. ઈ. દ્વારા સંબોધવામાં આવેલા પત્રના ખોટા અર્થઘટન પર આગળ વધ્યો હતો, કે એ. આઈ. સી. ટી. ઈ. એ કાર્યવાહીના માર્ગને મંજૂરી આપી ન હતી.જો કે, તે સ્થિતિને દૂર કરતી નથી કે રાજ્ય સરકાર કલમ ૩(૧)ની જોગવાઈઓનું પાલન કરવા માટે બંધાયેલી છે જે ઓડિશા રાજ્યમાં આ ક્ષેત્ર ધરાવે છે.આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, ઉચ્ચ અદાલતે કાયદાની

જોગવાઈઓ, ખાસ કરીને કલમ ૩(૧) અનુસાર રાજ્ય સરકારને આદેશ જારી કરવાનું વાજબી ઠેરવ્યું ન હતું.હાઈકોર્ટનો ચુકાદો કાયદાની ખોટી ધારણા પર આગળ વધ્યો હતો અને તેને રદ કરવામાં આવ્યો હતો.[પેરા ૧૧,૧૨] [૩૯૨-જી-એચ; ૩૯૩-એ-ડી]

૧.૨ ૫૯૨ વિદ્યાર્થીઓએ સીધા પ્રવેશ હેઠળ પ્રવેશ લીધો છે અને ૨૪૩ વિદ્યાર્થીઓએ હાઈકોર્ટના નિર્દેશને અનુસરીને બી.ટેક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં લેટરલ એન્ટ્રી હેઠળ પ્રવેશ લીધો છે.કોર્ટ કોવિડ-૧૯ રોગચાળાની અસરથી અજાણ ન રહી શકે.ખરેખર પ્રવેશ પરીક્ષા આપી શકે તેવા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા રાજ્યમાં ઉપલબ્ધ કુલ બેઠકોની સંખ્યાનું એક નાનું પ્રમાણ છે.પહેલેથી જ દાખલ કરવામાં આવેલા વિદ્યાર્થીઓના આવા જૂથને વિસ્થાપિત કરવું એ ન્યાયના હિતમાં નહીં હોય.આથી, બંધારણની કલમ ૧૪૨ હેઠળના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને, ચાલુ વર્ષ માટે, સંસ્થાઓ દ્વારા ૫૯૨ વિદ્યાર્થીઓને સીધા પ્રવેશ હેઠળ અને ૨૪૩ વિદ્યાર્થીઓને લેટરલ એન્ટ્રી હેઠળ ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં જે પ્રવેશ આપવામાં આવ્યો છે તેમાં ખલેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં.આ નિર્દેશ કોવિડ-૧૯ મહામારી દરમિયાન પડતી ભારે મુશ્કેલીઓને ધ્યાનમાં રાખીને પસાર કરવામાં આવ્યો છે.નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત વિદ્યાર્થીઓના પ્રવેશમાં ખલેલ પહોંચાડવામાં નહીં આવે.[પેરા ૧૩,૧૪] [૩૯૩-ઈ-એચ; ૩૯૪-એ]

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શન:સિવિલ અપીલ નં.૨૨૭૪/૨૦૨૧.

રીટ પીટીશન (સી) નંબર ૧૯૭૩/૨૦૨૧માં કટક ખાતેની ઓરિસ્સા
હાઈકોર્ટના ૨૧/૦૧/૨૦૨૧ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

તુષાર મહેતા, એસ. જી., સિબો શંકર મિશ્રા, નિરંજન સાહુ,
અપીલકર્તાઓના વકીલો.

સિદ્ધાર્થ દવે, વરિષ્ઠ વકીલ, શુભ્રાંશુ પાધી, આશિષ યાદવ, રક્ષિત જૈન,
વિશાલ બંશલ, કુશ ચતુર્વેદી, પ્રતિવાદીઓ માટે વકીલો.

કોર્ટનો ચુકાદો ડૉ. ધનંજય વાય ચંદ્રચુડ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી દ્વારા આપવામાં
આવ્યો હતો.

૧. પરવાનગી આપવામાં આવી.

૨. આ અપીલ ઓરિસ્સા હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના તારીખ ૨૧/૦૧/૨૦૨૧ના આદેશ પરથી ઉદ્ભવે છે.ઉચ્ચ અદાલતે પ્રથમ પ્રતિવાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ રીટ પીટીશનને મંજૂરી આપી છે, જેમાં શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓને લાયકાત પરીક્ષાઓમાં મેળવેલા ગુણના આધારે શૈક્ષણિક સત્ર માટે બી.ટેક(ઈજનેરી) ડિગ્રી અભ્યાસક્રમ માટે વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવાની મંજૂરી આપવામાં આવી છે.આ કથિત રીતે વૈધાનિક જરૂરિયાતમાં છૂટછાટ છે કે તમામ પ્રવેશ કેન્દ્રીયકૃત પ્રવેશ પરીક્ષા પર આધારિત હોવા જોઈએ.

૩. ઓરિસ્સા રાજ્યમાં, ઓડિશા વ્યવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ (પ્રવેશ નિયમન અને ફી નિર્ધારણ) અધિનિયમ ૨૦૦૭ તરીકે ઓળખાતો કાયદો છે. ૨૦૦૭ના કાયદાની કલમ ૩માં નીચેની જોગવાઈઓ છે:

“૩. (૧) આ કાયદાની જોગવાઈઓને આધિન, તમામ ખાનગી વ્યાવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ, સરકારી સંસ્થાઓ અને પ્રાયોજિત સંસ્થાઓમાં વિદ્યાર્થીઓનો પ્રવેશ, લેટરલ એન્ટ્રી બેઠકો સહિત તમામ બેઠકો પર, સરકાર દ્વારા મંજૂર કરાયેલી પ્રવેશ પરીક્ષા(ઓ) દ્વારા કરવામાં આવશે, ત્યારબાદ નીતિ આયોજન

સંસ્થા દ્વારા ભલામણ કરાયેલી અને સરકાર દ્વારા મંજૂર કરાયેલી પ્રક્રિયા અનુસાર યોગ્યતાના ક્રમમાં કેન્દ્રિય પરામર્શ કરવામાં આવશે.

(૨) ઓડિશા સંયુક્ત પ્રવેશ પરીક્ષા (ઓ.જે.ઈ.ઈ.)/ડિપ્લોમા પ્રવેશ પરીક્ષા (ડી.ઈ.ટી.) કાઉન્સેલિંગના ખાલી બેઠકોના રાઉન્ડ પછી, એટલે કે કેન્દ્રીય કાઉન્સેલિંગના ઓછામાં ઓછા બે રાઉન્ડ પછી, ઓ.જે.ઈ.ઈ./ડી.ઈ.ટી. સમિતિની દેખરેખ હેઠળ તમામ તકનીકી અને વ્યવસાયિક સંસ્થાઓની ખાલી બેઠકો ભરવા માટે, સરકાર દ્વારા સમયાંતરે મંજૂર કરાયેલ પ્રવેશ પરીક્ષા(ઓ) માંથી મેરિટના આધારે ઉમેદવારો લેવા માટેની કાર્યપદ્ધતિ સરકાર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવશે.પસંદગીની અછતને કારણે જે બેઠકો પર ઉમેદવારોને પ્રાયોજિત કરી શકાયા ન હતા અને બિન-રિપોર્ટિંગ કેસોને કારણે બેઠકો ખાલી રહી હતી તે કેન્દ્રીયકૃત પરામર્શના બીજા તબક્કાને ખાલી બેઠકો તરીકે ગણવામાં આવશે, જેની સામે કોલેજ સરકાર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલી પદ્ધતિઓનું પાલન કરીને વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપી શકે છે.કોઈપણ સંજોગોમાં, નોંધાયેલા કેસોને સંસ્થા સ્તરે ખાલી જગ્યાઓ ભરવા માટેની પ્રવેશ પ્રક્રિયામાં ભાગ લેવાની વધુ તક આપવામાં આવશે નહીં.

જ. કોવિડ-૧૯ રોગચાળાના ફાટી નીકળવાના પરિણામે, ઓલ ઇન્ડિયા કાઉન્સિલ ફોર ટેકનિકલ એજ્યુકેશને ૧૯/૦૮/૨૦૨૦ તારીખનો પરિપત્ર બહાર પાડ્યો હતો, જેના દ્વારા પી. જી. ડી. એમ./એમ. બી. એ. અભ્યાસક્રમો માટે ઉપલબ્ધ ખાલી બેઠકોમાં પ્રવેશ લેનારા વિદ્યાર્થીઓ માટે પાત્રતા માપદંડમાં છૂટછાટ લાયકાત પરીક્ષામાં ઉમેદવારોએ મેળવેલા ગુણના આધારે સૂચવવામાં આવી હતી. પ્રથમ પ્રતિવાદીએ પરિપત્ર પર આધાર રાખીને હાઈકોર્ટ સમક્ષ બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ અરજી દાખલ કરી હતી, જેમાં રાજ્ય સરકારને બી.ટેક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમો માટે આ પરિપત્ર લાગુ કરવા માટે નિર્દેશની માંગ કરવામાં આવી હતી. ઉચ્ચ ન્યાયાલયે (હાઈકોર્ટે), તેના તારીખ ૨૪/૧૨/૨૦૨૦ના આદેશ દ્વારા, એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. અને રાજ્ય સરકારના વિવેકાધિકાર પર એ નક્કી કરવાનું છોડ્યું હતું કે, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન મેનેજમેન્ટ/માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (પી.જી.ડી.એમ./એમ.બી.એ.)ના અભ્યાસક્રમો કરી રહેલા વિદ્યાર્થીઓને જે લાભ આપવામાં આવ્યો હતો, તેવો જ સમાન લાભ બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બી.ટેક.હાઈકોર્ટના નિર્દેશ અનુસાર, એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. દ્વારા તારીખ ૦૬/૦૧/૨૦૨૧ના રોજ એક પત્ર બહાર પાડવામાં આવ્યો હતો. એ. આઈ. સી. ટી. ઈ. એ નીચેની શરતોમાં સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરી:

“આ કચેરીએ આ બાબતની વિગતવાર તપાસ કરી છે અને જાણવા

મળ્યું છે કે ઉપરોક્ત પરિપત્રમાં દર્શાવ્યા મુજબ સંબંધિત સમયે પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને પીજીડીએમ અભ્યાસક્રમ ના સંદર્ભમાં ૧૯/૦૮/૨૦૨૦ તારીખનું પરિપત્ર બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું, જેમાં સમાવેશ થાય છે કે ઘણા રાજ્યોમાં કોવિડ-૧૯ રોગચાળાને કારણે ઘણી અખિલ ભારતીય પ્રવેશ પરીક્ષાઓ હાથ ધરવામાં આવી શકી નથી અથવા વિલંબિત થઈ શકી નથી.જો કે, જ્યાં સુધી બી.ટેક ઇજનેરી પ્રવાહની વાત છે ત્યાં સુધી એવું નહોતું.તેથી ઇજનેરી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ માટે ૧૯/૦૮/૨૦૨૦ તારીખના પરિપત્રની સમકક્ષ કોઈ સામાન્ય પરિપત્ર બહાર પાડવાની જરૂર લાગતી ન હતી.આનું કારણ એ પણ છે કે મંજૂરી પ્રક્રિયા હેન્ડબુક ૨૦૨૦-૨૧ના પ્રકરણ VII ના પેરા ૭.૨માં પ્રદાન કરવામાં આવ્યું હતું કે, "સંબંધિત રાજ્ય સરકાર/ કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ પ્રવેશ સત્તામંડળ પ્રવેશ માટેની પદ્ધતિઓ નક્કી કરશે." એવું પણ જોવામાં આવે છે કે ઓડિશા રાજ્યએ ખાલી બેઠકોમાં પ્રવેશની પદ્ધતિઓ નક્કી કરવા માટે ઓડિશા વ્યાવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ (પ્રવેશ નિયમન અને ફી નિર્ધારણ) અધિનિયમ, ૨૦૦૭માં જોગવાઈઓ કરી છે.

આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, બી. ટેક એન્જિનિયરિંગ

પ્રવાહના સંદર્ભમાં ૧૯/૦૮/૨૦૨૦ના પરિપત્રની સમકક્ષ કોઈ સામાન્ય પરિપત્ર વિસ્તરણ લાભ જારી કરવાની જરૂર નથી.કોવિડ-૧૯ રોગચાળાને કારણે સમગ્ર દેશમાં પ્રવર્તમાન અસાધારણ પરિસ્થિતિ અને વિવિધ રાજ્યોમાં વિવિધ ક્ષેત્રની પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, રાજ્ય સરકાર શૈક્ષણિક સત્ર માટે આવા પ્રવેશ માટે કોઈપણ વિસ્તૃત સમય મર્યાદા નક્કી કરવા સહિત ઈજનેરી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશની પદ્ધતિઓ અંગે યોગ્ય નિર્ણય લઈ શકે છે.

આ સક્ષમ સત્તામંડળની મંજૂરી સાથે જારી કરવામાં આવે છે."

૫. ઉપરોક્ત પત્રને અનુસરીને, પ્રથમ અપીલકર્તાએ તારીખ ૦૭/૦૧/૨૦૨૧ના રોજ પ્રથમ સામા પક્ષકારને જાણ કરી હતી કે એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ પરિપત્ર માત્ર પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન મેનેજમેન્ટ/માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (પી.જી.ડી.એમ./એમ.બી.એ.) અભ્યાસક્રમોને જ સંબંધિત છે અને બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી(બી.ટેક.) ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોને નહીં.પ્રથમ અપીલકર્તાના સંદેશાવ્યવહારને પ્રથમ પ્રતિવાદી દ્વારા હાઈકોર્ટ સમક્ષ પડકારવામાં આવ્યો હતો, જ્યારે વિદ્યાર્થીઓને લાયકાત પરીક્ષામાં મેળવેલા ગુણના આધારે બી.ટેક અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ લેવાની મંજૂરી આપવાના નિર્દેશોની માંગ કરવામાં આવી

હતી.ઉચ્ચ અદાલત, તેના તારીખ ૨૧/૦૧/૨૦૨૧ના આદેશ દ્વારા, એવા નિષ્કર્ષ પર આવી હતી કે લાયકાત પરીક્ષામાં મેળવેલા ગુણના આધારે ઇજનેરી સંસ્થાઓને વિદ્યાર્થીઓને બી.ટેક(ઇજનેરી) અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ લેવાની મંજૂરી ન આપીને તારીખ ૦૭/૦૧/૨૦૨૧ના પત્રના ચહેરા પર સ્પષ્ટ ભૂલ હતી.ઉચ્ચ અદાલતે એવું માન્યું હતું કે પીજીડીએમ/એમબીએ અભ્યાસક્રમો માટે ઇચ્છુક વિદ્યાર્થીઓને જે લાભ આપવામાં આવ્યો હતો તે જ લાભ એ.આઈ.સી. ટી.ઈ.ના પરિપત્રના આધારે એન્જિનિયરિંગ ડિગ્રી પ્રવાહના વિદ્યાર્થીઓને આપવો જોઈએ.

૬. શ્રી સિબો શંકર મિશ્રા, વિદ્વાન સ્થાયી વકીલ સાથે હાજર રહેલા વિદ્વાન સોલિસિટર જનરલ શ્રી તુષાર મહેતા દ્વારા અપીલકર્તાઓ વતી વિનંતી કરવામાં આવી છે કે હાઈકોર્ટનો નિર્દેશ ૨૦૦૭ના કાયદાની કલમ ૩માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓથી વિપરીત છે. એવી વિનંતી કરવામાં આવી છે કે કલમ ૩(૧) એ નક્કી કરે છે કે તમામ ખાનગી વ્યાવસાયિક શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ, સરકારી સંસ્થાઓ અને પ્રાયોજિત સંસ્થાઓમાં લેટરલ એન્ટ્રી બેઠકો સહિત તમામ બેઠકો પર વિદ્યાર્થીઓનું પ્રવેશ સરકાર દ્વારા મંજૂર કરાયેલી પ્રવેશ પરીક્ષા દ્વારા કરવામાં આવશે અને ત્યારબાદ મેરિટના ક્રમમાં કેન્દ્રિય પરામર્શ કરવામાં આવશે.આથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે લાયકાત પરીક્ષામાં મેળવેલા ગુણના આધારે બી.ટેક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશની મંજૂરી આપવા માટે રાજ્ય સરકારને

હાઈકોર્ટનો નિર્દેશ કલમ ૩(૧)ની વિરુદ્ધ છે.આ રજૂઆત ઉપરાંત, એ બાબત પર પણ ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે કે, હકીકતમાં, એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. એ તેના પત્રવ્યવહારમાં (જેનો અગાઉ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે) સ્પષ્ટપણે એવો અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી(બી.ટેક.) ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન મેનેજમેન્ટ/માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (પી.જી.ડી.એમ./એમ.બી.એ.) અભ્યાસક્રમોની સમકક્ષ ગણી શકાય નહીં.આથી, રાજ્યના કાયદાની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને યોગ્ય નિર્ણય લેવા માટે સરકાર પર છોડી દેવામાં આવ્યો હતો.

૭. બીજી તરફ, પ્રથમ પ્રતિવાદી વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સિદ્ધાર્થ દવેએ ચેતવણી પર રજૂઆત કરી છે કે, હકીકતમાં, હાઈકોર્ટ દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશનો લાભ લગભગ ૫૯૨ વિદ્યાર્થીઓને આપવામાં આવ્યો છે જેમણે સીધા પ્રવેશ હેઠળ બી.ટેક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ લીધો છે અને ૨૪૩ વિદ્યાર્થીઓ જેમણે ઓડિશા રાજ્યમાં લેટરલ એન્ટ્રી હેઠળ પ્રવેશ લીધો છે. આ સંદર્ભમાં, અપીલના સારાંશમાં નીચેનો ચાર્ટ રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવ્યો છે:

૧	બી.ટેક ૪ વર્ષના અભ્યાસક્રમમાં કુલ સંખ્યા	૩૩,૬૫૩
૨	ઓડિશા સંયુક્ત પ્રવેશ પરીક્ષા (ઓ.જે.ઈ.ઈ.) ૨૦૨૦ દરમિયાન બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી	૧૪,૪૨૨

	(બી.ટેક.) માટે પ્રાપ્ત થયેલ કુલ અરજીઓ:	
૩	ઓડિશા સંયુક્ત પ્રવેશ પરીક્ષા (ઓ.જે.ઈ.ઈ.) ૨૦૨૦ દરમિયાન બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બી.ટેક.) માટે હાજર રહેલા કુલ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા:	૬,૬૦૫
૪	ઓડિશા સંયુક્ત પ્રવેશ પરીક્ષા (ઓ.જે.ઈ.ઈ.) ૨૦૨૦ માં ૪ વર્ષના બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બી.ટેક.) અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ માટે નોંધણી કરાવેલ કુલ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા:	જે. ઈ. ઈ. મુખ્ય મેરિટ ચાદીમાંથી-૧૧,૬૮૨ ઓજી મેરીટ લિસ્ટમાંથી- ૨,૨૮૫
૫	ઓડિશા સંયુક્ત પ્રવેશ પરીક્ષા (ઓ.જે.ઈ.ઈ.) ૨૦૨૦ ની પરીક્ષા દ્વારા બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બી.ટેક.) અભ્યાસક્રમમાં જોડાયેલા (પ્રવેશ મેળવેલા) કુલ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા:	ઓડિશા સંયુક્ત પ્રવેશ પરીક્ષા (ઓ.જે.ઈ.ઈ.) કાઉન્સેલિંગ દરમિયાન ૧,૨૨૭ અને કોલેજ/સંસ્થા કક્ષાના પ્રવેશ દરમિયાન (ઓ.જે.ઈ.ઈ. કાઉન્સેલિંગ પછી) ૧,૮૩૩ વિદ્યાર્થીઓ:

૮. ઉપરોક્ત ચાર્ટ સૂચવે છે કે બી.ટેક ચાર વર્ષના અભ્યાસક્રમ માટે

૩૩,૦૦૦થી વધુ બેઠકો છે, હકીકતમાં, પ્રવેશ પરીક્ષાના આધારે જોડાનારા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા કુલ બેઠકોની સંખ્યાનો એક નાનો ભાગ છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વર્તમાન વર્ષ માટે, કોવિડ-૧૯ રોગચાળાની શરૂઆતને ધ્યાનમાં રાખીને, હાઈકોર્ટના નિર્દેશમાં દખલ કરવાની જરૂર નથી.

૯. શ્રી ગૌરવ અગ્રવાલ, વિદ્વાન વકીલ, પ્રવેશ મેળવનારા કેટલાક વિદ્યાર્થીઓ વતી હાજર થયા છે.

૧૦. શ્રી સિદ્ધાર્થ દવે દ્વારા સંસ્થાઓ વતી કરવામાં આવેલી વિનંતીઓને ધ્યાનમાં રાખીને, ઉપર નોંધ્યા મુજબ, અમે સોલિસિટર જનરલને વિનંતી કરી હતી કે તેઓ હાઈકોર્ટના આદેશને અનુસરીને પ્રવેશ મેળવનારા વિદ્યાર્થીઓની વાસ્તવિક સંખ્યા અંગે રાજ્ય સરકારના સક્ષમ અધિકારી પાસેથી તથ્યાત્મક સ્પષ્ટતા માંગે.સોલિસિટર જનરલે જણાવ્યું છે કે હકીકતમાં, લગભગ ૫૯૨ વિદ્યાર્થીઓએ સીધા પ્રવેશ હેઠળ બી.ટેક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવ્યો છે અને ૨૪૩ વિદ્યાર્થીઓએ હાઈકોર્ટના આદેશ અનુસાર લેટરલ એન્ટ્રી હેઠળ પ્રવેશ મેળવ્યો છે, જેમ કે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા પ્રથમ પ્રતિવાદી વતી જણાવવામાં આવ્યું છે.

૧૧. હાઈકોર્ટ દ્વારા રાજ્ય સરકારને આપવામાં આવેલ નિર્દેશ, જે

લાયકાતની પરીક્ષામાં મેળવેલા ગુણના આધારે બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી (બી.ટેક.) ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ આપવા માટે પરમાદેશ (મેન્ડમસ) તરીકે કાર્ય કરે છે, તે ૨૦૦૭ના અધિનિયમની કલમ ૩(૧)ની શરતોથી સ્પષ્ટપણે વિરુદ્ધ છે. આ સંદર્ભમાં જ હાઈકોર્ટના તારીખ ૨૪/૧૨/૨૦૨૦ના અગાઉના આદેશ દ્વારા એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. અને રાજ્ય સરકાર પર એ બાબતનો યોગ્ય નિર્ણય લેવાનું છોડવામાં આવ્યું હતું કે, પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન મેનેજમેન્ટ/માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (પી.જી.ડી.એમ./એમ.બી.એ.)ના વિદ્યાર્થીઓને જે લાભ આપવામાં આવ્યો હતો, તે જ લાભ બી.ટેક.ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં પ્રવેશ મેળવવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીઓને પણ આપી શકાય કે કેમ.એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. એ તેના પત્રમાં સ્પષ્ટપણે નિર્દેશ આપ્યો હતો કે બેચલર ઓફ ટેકનોલોજી(બી.ટેક.) ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોને પોસ્ટ ગ્રેજ્યુએટ ડિપ્લોમા ઇન મેનેજમેન્ટ/માસ્ટર ઓફ બિઝનેસ એડમિનિસ્ટ્રેશન (પી.જી.ડી.એમ./એમ.બી.એ.) અભ્યાસક્રમોની સમકક્ષ ગણી શકાય નહીં અને તેથી, આ અંગે યોગ્ય નિર્ણય લેવાનું રાજ્ય સરકાર પર છોડવામાં આવ્યું હતું.શ્રી સિદ્ધાર્થ દવે એ બાબત પર ભાર મૂકવામાં સાચા છે કે, રાજ્ય સરકાર દ્વારા તારીખ ૦૭/૦૧/૨૦૨૧ ના રોજ લેવામાં આવેલો વાસ્તવિક નિર્ણય એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. દ્વારા મોકલવામાં આવેલા પત્રના ખોટા અર્થઘટન પર આધારિત હતો, જેમાં એવું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે એ.આઈ.સી.ટી.ઈ. એ આ કાર્યપદ્ધતિને મંજૂરી આપી નથી.જો કે, તે સ્થિતિને દૂર કરતી નથી કે રાજ્ય

સરકાર કલમ ૩(૧)ની જોગવાઈઓનું પાલન કરવા માટે બંધાયેલી છે જે ઓડિશા રાજ્યમાં આ ક્ષેત્ર ધરાવે છે.આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, ઉચ્ચ અદાલતે કાયદાની જોગવાઈઓ, ખાસ કરીને કલમ ૩(૧) અનુસાર રાજ્ય સરકારને આદેશ જારી કરવાનું વાજબી ઠેરવ્યું ન હતું.

૧૨. તે મુજબ અમારો મત છે કે હાઈકોર્ટનો ચુકાદો કાયદાની ખોટી ધારણા પર આગળ વધે છે અને તેને રદ કરવો પડશે.અમે તે મુજબ ઓર્ડર આપીએ છીએ.

૧૩. આમ અવલોકન કર્યા પછી, અમે હજુ પણ તે સમસ્યા સાથે બાકી છીએ જે હવે કોર્ટની ચિંતા કરે છે-૫૯૨ વિદ્યાર્થીઓ કે જેમણે સીધા પ્રવેશ હેઠળ પ્રવેશ લીધો છે અને ૨૪૩ વિદ્યાર્થીઓ કે જેમણે હાઈકોર્ટના નિર્દેશને અનુસરીને બી.ટેક ડિગ્રી અભ્યાસક્રમોમાં લેટરલ એન્ટ્રી હેઠળ પ્રવેશ લીધો છે.કોર્ટ કોવિડ-૧૯ રોગચાળાની અસરથી અજાણ ન રહી શકે.ખરેખર પ્રવેશ પરીક્ષા આપી શકે તેવા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા રાજ્યમાં ઉપલબ્ધ કુલ બેઠકોની સંખ્યાનું એક નાનું પ્રમાણ છે.પહેલેથી જ દાખલ કરવામાં આવેલા વિદ્યાર્થીઓના આવા જૂથને વિસ્થાપિત કરવું એ ન્યાયના હિતમાં નહીં હોય.આથી, બંધારણની કલમ ૧૪૨ હેઠળ અમારા અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને, અમારો મત છે કે ચાલુ વર્ષ માટે,

સંસ્થાઓ દ્વારા પદર વિદ્યાર્થીઓને સીધા પ્રવેશ હેઠળ અને રજૂ વિદ્યાર્થીઓને લેટરલ પ્રવેશ હેઠળ આપવામાં આવેલા પ્રવેશમાં ખલેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં. કોવિડ-૧૯ મહામારી દરમિયાન જે ભારે મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડ્યો છે તેને ધ્યાનમાં રાખીને અમે આ દિશામાં આગળ વધી રહ્યા છીએ. સોલિસિટર જનરલે ઉપરોક્ત પદર વિદ્યાર્થીઓ કે જેમણે પહેલેથી જ ડાયરેક્ટ એન્ટ્રી હેઠળ પ્રવેશ મેળવ્યો છે અને રજૂ વિદ્યાર્થીઓ કે જેમણે લેટરલ એન્ટ્રી હેઠળ પ્રવેશ મેળવ્યો છે, તેમના સંબંધમાં આ અદાલતના વિવેકબુદ્ધિ પર યોગ્ય નિર્દેશ છોડી દીધો છે.

૧૪. અમે નિર્દેશ આપીએ છીએ કે ઉપરોક્ત વિદ્યાર્થીઓના પ્રવેશમાં ખલેલ પહોંચાડવી જોઈએ નહીં, જ્યારે કાનૂની સ્થિતિને વિરામ આપવામાં આવે છે.

૧૫. તે મુજબ અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૧૬. બાકી અરજી, જો કોઈ હોય તો, તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

અપીલનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.